

Most már sehogyan sem tudok párhuzamot vonni azok közt az események közt, amelyek akkor jelezték létezésemet, és amelyekre már erősen egysíkúan emlékezem vissza. Városokat téveszték össze, embereket cserélek föl és testálok rájuk csodálatosan ellentétes szerepeket. Nem, valóban nem emlékszem a dologra úgy, ahogy bárki elvárná tőlem. De ha belegondolok, nem is olyan rettentően nagy veszteség...

B-ben például zsíros kenyeret szerettem enni, és tagja voltam egy hatalmas férfikórusnak. Mit mondana erre most Pfeiffer professzor? Azt, hogy sajnálja a dolgot, de ő akkor nem így képzelte el az én viszonyomat és viszonyulásomat a városhoz...

Roppant megtetszettem neki, amikor egyszer a városban hozzáléptem és megkérdeztem, hogy valóban létezett-e itt valamikor kisvasút. Pfeiffer professzor életében talán először roppant szigorú volt önmagával szemben, és azt mondta: Fiam, az öregek állítása szerint volt. A hídjának pillérei még ma is megvannak. De többet erről nem tudnék neked mondani, mert én nem itt születtem. Különb: *nem* látalak a kollégium pincéjéből régi, kimustrált, máglyára ítélt könyvekkel a hónod alatt felkapaszkodni...

Emberek, mekkora blamázs volt az! Te jó ég, ha eszembe jutnak azok a K. u. K. korabeli történelemkönyvek meg évkönyvek, meg a református egyház emlékkiadványai... És mi hogy cipeltük őket, hogy mentettük, nem azért, mert könyvek voltak, hanem azért, mert a kor és az új rendszer kihányta őket. Ezért szerettük. Érdekelt bennünket, mit lehet kiöklendőzni és hogy mi is úgy járunk-e vele, mint a *rendszer* és a *kor*. Különb ez egyáltalán nem fontos, az egészben tulajdonképpen valami kamaszos misztikum rejlett. Vagy valami hasonló.

Fischer tanár vezette a kollégiumi könyvtárat, és emlékszem, egy asztalitenisz-mérkőzés után az igazgató komoly fejmosással illette, mert a könyvekkel nem törődik. Akkor a leányintézetből elhívott két nyolcadikos lányt, hogy leadogassák neki a polcokról a könyveket, hogy aztán átnézzze, átfésülje őket. És ott álltunk mi vagy hatan, és néztük, hogy adogatja le Kéri Márta és Csokonai Teri a könyveket, és ahogy lehajolnak, a kivágáson át egy pillanatra behullik a vén dohos könyvekbe mellük remek vidéke. Nohát. Ezért kellett nekünk például a *Néplap* értelmetlen nagy nehéz évi gyűjteménye. Ma is emlék-

szem címdalára: Egy kebles telivér királynő joggal és koronával, körülötte meg a nép mindenféléje. Ez a királynő nekem Csokonai Terire hasonlított, és ezért loptam a *Néplap* dohos gyűjteményeit, loptam mint a güzü . . .

Anau, a legjobb barátom, azt mondta egy nap: Te öregem, kész bolond vagy! Hagyd a fenébe az énekkart, mi vagy te ott? Egy közönséges kis kórista. Hát én azt nem tartom semminek. Gyere, elmegyünk ma délután a hatos algimnáziumba, ott valami bábszínház alakult, és kellenek a fiúk.

Igy mentem én a kórusból a bábszínházba. Hát ez aztán még nagyobb bolondság volt, mint a könyvhistoria. Az égvilágon senki, csak mi: Anau meg én, és két lány: Budai Jusztina és Iván Lidi. A két lány kihívóan csókolózott, és bennem akkor vert gyökeret a numizmatika. Abban a teremben, ahol a próbákat tartottuk, volt az égvilágon minden. Olyan lomtárféleség lehetett, mert az egyik szekrényben régi pénzt, régi tallérokat fedeztem fel, és a csókolózó lányok fejére öntöttem egy egész dobozzal. Lidi szedte össze az egészet, hogy valami baj ne legyen belőle. Anaúra roppant megharagudtam a bábszínház miatt, de főleg az fájt, hogy a lányok csókolóztak.

A régi pénzdaraboknak számomra még ma is ugyanaz a jelentésük: hullanak, peregnék le a két lány vállán, testén, és lábuk köré telepednek. Ez a jelentésük, és ez az egyetlen hivatásuk.

Semmi az egész.

B.-ben zsiros kenyeret szerettem enni, és egy kis különös bábszínház tagja voltam. Akkor kihirdették, hogy Kováts professzor kiárúsítja könyvtárát. Ez a bibircsókó arcú számtantanár tele volt adósággal, és így kényszerítették rá, hogy valahogy tisztába tegye magát. Részegen jött a könyvvásárra, és ott el is aludt az egyik padon. Nem akartam venni egy fia könyvet se tőle, de amikor elaludt, úgy határoztam: most itt az alkalom, és rajta! És mit vettem meg? Egy nagyon régi kiadású térmértankönyvet.

Nohát!

Ott aludt a részeg professzor, és én vittem a könyvét. Vittem a térmértant. Ennyi volt az egész, és mégis életemben akkor éreztem először azt a fajta gyűlöletet, amely szinte tárgyaltan, szinte öncélú, de van, létezik, és bennem teszi a legnagyobb kárt.

Egy térmértan, amibe soha bele se néztem.

Pedig Anau nem is volt velem, és a férfikórus is messze volt tőlem, meg a pergő, hulló, zuhogó tallérok is . . .

B.-ből még egy emlékem van, mely egy csepp sem egészségesebb, mint az előző néhány.

A folyóparton ültem és vártam a hajót. Egy személyszállító gőzös járt ott naponta víz ellen, aztán délután meg lefelé az árral. És én vártam, csak úgy . . . Mert az idő tájt jólesett valamit várni, mint ahogy jólesik naphosszat zabálni, ha az embernek valami hiányérzete van.

És ahogy ülök ott a tavaszi fényben, a kavicsos parton, megjelenik mellettem Hutkay, az osztály legnagyobb széltolója, a mindig jól öltözött Hutkay.

— Vársz valakit? Nem akarlak zavarni, csak láttalak, és lejöttem hozzád.

— Várok, hogyne várnék — mondtam —, várok egy hajót, ilyenkor szokott jönni.

Hutkay nevetett:

— Hajót várni? Hülyeség. Én Vezeki Pirit várom, ez valami.

Sokáig diskuráltunk, igen-igen élesen, de az én hajóm nem jött, és nem jött Vezeki Piri se. Erre azt mondja nekem Hutkay: — Gyere, berúgunk.

És berúgtunk.

Te jó isten, hogy szökött előlem aztán ez a gyerek, azt hiszem, szégyellte magát a lány miatt, mert egy hajó az mégiscsak más.

Az én gőzösöm, később tudtam meg, aznap elült, elsüllyedt, mint egy lyukas teknő. Még akkor is nagy dolog várni, ha elsüllyedt, és én mondtam is Hutkaynak, mondtam, hogy én nem szégyellem magam a gőzös miatt, még akkor sem, ha elsüllyedt. Pedig nagyon berúgtam. Életemben először.

Sz.-ben minden galagonyaszagú. Lehet, hogy nem is így van, de ráfogtam. Nekem Sz. örökké a galagonya illatát jelenti, és ebbe senki se avatkozzon bele.

Amikor megérkeztem, valahogy hiányoltam a város ÉRTELMÉT. Mindenkinek elmondtam, de csak nevettek rajtam, és megveregették a vállam: Bolond vagy te gyerek, minden városnak megvan a maga értelme, és minden város régi, nagyon régi...

Nem így van! Én látom, hogy köszönnek a házak, hogy sétálnak a szelek, hogy tétováznak az őszi esős napok, hogy ásítanak a kocsmák, ezért mondom: nem így van! És életemben először regényt akartam írni. Regényt erről a városról, a galagonyaszagú városról. Közben rejtjeleket agyaltam ki, és belekeveredtem egy nagy kollégiumi bojkottba is. Az idő tájt sokat írtak róla az újságok.

A biológiatanár növénymegfigyelésekkel bízott meg bennünket.

Kémkedni a természetben...

Ez volt a nagy feladat.

Naplót írni a füvekről, a fákról. Naphosszat figyelni például a gyermekláncfű sárga virágát.

Amikor a bojkott nem sikerült, és végre átadtuk a naplóinkat, engem rövid pár szóval eltanácsoltak a kollégiumból.

Már megint? — kérdeztem. Pedig hát elsős ízben írtam le egy szarkalábról a következő néhány sort: Arca kissé egészségtelen színű, de kerek teste nekem nagyon tetszik. Azt ígérte, ha szakít Sanyival, az ékszerészinással, megmutatja a... Nekem ez nagy élmény lesz, és szeretném valahogy meggyorsítani Sanyi bukását.

A szarkaláb mezei virág. Lila szirmaival már messziről felhívja az ember figyelmét.

Különben közönséges gyom. Csakhogy szép...

Sanyi nem tágit, Ilonka úgy látom egy kicsit süsü, de nagyon szép kerek teste van. Ha lenne lakásom, eljönne hozzám. Azt mondja. Kérem a kollégium igazgatóságát, tegye lehetővé, hogy május elsejétől elhagyjam az intézetet. Különben nem érdekel a buli, egy héttel előttem eladtam a hegedűmet is, vagyis elcseréltem egy C-klarinétért. Egész nap sipákolok.

A teve ma nem evett semmit. Ez a mondat már az állatmegfigyeléshez tartozik. Állattani feladat. Rendszeresen kijárok a zooba. Azt

hiszem, a tevének valami gyomorbántalmi lehetnek. Hiányzik neki a sivatag.

Sz. — a galagonya illatát hordja minden porcikájában. Megint azt meséltem az embereknek, hogy Sz.-nek nincs semmi értelme, de most is csak nevettek rajtam: ilyenek a kamaszok.

Pedig volt egy egész sor szövetségesem is Sz.-ben, akikkel talán sikerült is volna célba vinnem az imént említett eszmét, kihirdetni és elhívtetni az emberekkel, de úgy gondoltam, abból újból csak gyűlölet fakad, gyűlölet, amely bennem tesz kárt. Ezért elköszöntem az én dérék Deutsch bácsimtól, az órásmestertől, akivel naphosszat beszélgettünk a fogaskerekek és a gyémántok viszonyáról, elbúcsúztam Sanyitól, az ékszerésztől, a szarkalábtól, amit a kollégium falára rajzoltam, és odaírtam: szép, de mégis gyom, és elbúcsúztam egy mangalica-képű zenetanártól, akiről később rajzfilmet készítettek.

És most már kezd izgatni az egész: úgy rémlik, ez a zagyvaság nem is velem történt meg.

Vagy mégis?